

ח' תשרי

חמש זמנין פגוונא דא אאאאא וסימנך (שמות כח יח) פתוחי חותם. אמר ליה רבי אלעזר, והא הכא שור"ק פנקודה חדא בפתוחי חותם, והכא בתלת נקודין באתריה, אמר ליה, באתר דאית ו' איהו שור"ק פנקודה חדא, באתר דלית ו' איהו שור"ק בתלת נקודין באתריה, עלאה ואמצעיתא ותתאה.

חמש נקודין אינון אלהי"ם, פגוונא דא אאאאא, תמנא נצוצין אינון תמנא יודי"ן דסקלין תמנין, רקיע דאיהו דיוקנא דו' דאיהו רמיא בקמ"ץ, הא פ"ו כחשבון אלהי"ם, ואלין נקודין עליהו אתמר פתוחי חותם, פתוחי דאימא עלאה, דאיהי חותם, פלהון פתוחין בה וכלהו מצויירין בה ומתגלפאן בה, ואיהי חותם דכלהו, תשע נקודין אינון גליפין בה, תמנא ניצוצות ורקיע, ואיהו עשירית לון, תשע נקודין עד צדיק, ואיהי חותם דכלהון, כמה דאת אמר וצאצאיו חתם באות ברית קדש, והני אינון תשע מתתא לעילא, ואימא עלאה חותם דכלהו, פתר על פלהו, ובה נהרין פמרגלאן דנהרין בכתרא.

ומפטר דאלין נקודין אתקריאת שכינתא שיחה דכלא, שיחה דמלאכי השרת, שיחת דקלים, שיחת הרוחות, שיחת עופין, שיחת כל ברין דעלמא, אלהי"ם בלא נקודין אתקרי אלם, ודא רזא דמלה (שם דיא) או מי ישום אלם, או מי, מ"י ודאי, אימא עלאה, מאן שוי אלם לאימא עלאה, עלת העלות דחילא דכלא בידיה.

דבר (ד קלו ע"א) אחר זה ספר תולדות אדם, זה ספר, דהא כמה ספרין אינון, ספרא דרב המנונא סבא, ספרא דחנוף, ספרא דרבי פרוספדאי, תא חזי, יומא חד אערענא באתר דרבי פרוספדאי, אנא וחבריאי, ותקינת לן אמיה דרבי פרוספדאי מנרתא בשבעה בוצינין, ואפקת ספרא דרבי פרוספדאי, פי הוון קראן בספרא דא הכי הוון נחתין תיילא דמלאכיא לסחרא לון, כבני נשא דמתקבצין לחופה במזמוטי חתן וכלה, וקודשא בריה הוא הוה נחית בכל משריין דיליה, למשמע מלין מההוא ספרא, ואבוי דרבי פרוספדאי הוה נחית ליה קודשא בריה הוא עמיה, למשמע מלין דבריה רבי פרוספדאי, וליילא דא ליל דשבועות הוה, והכי הוה חדי קודשא בריה הוא פאלין מלין פיומא דאתייהיבת אורייתא בטורא דסיני.

ליילא חדא אזדמן לן למיהוי אושפיזין בבית אמיה דרבי פרוספדאי, ותקינת לן פתורא ומנרתא, והוה רבי פרוספדאי אתפנש לההוא עלמא, אמרת אמיה רבנו, והא לא הויתון שריין לפתורא דא בלא אורייתא, מאי אשתני זמנא דא משאר זמנין, אמנא

לְחַבְרֵיָא נִפְתַּח בְּמִילֵי דְאוּרֵיָתָא, דְלֹא יִיתֵי תַקְלָה לְהַאי עֵינָא עַל יְדָנָא, דְאִם יִדְעַת
דְבָרָה אִיהוּ מַת, יִיתֵי תַקְלָה עַל יְדָנָא וְתַמּוּת קָדָם זְמַנָּה, אֶפְתַּח בְּאוּרֵיָתָא.

פְּתַח וְאָמַר, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים דְּאִנְשִׁיָּא, כְּדִן נִפְיָא מִמְעֵי אַמְיָה אֶתְמַר בְּהַ (בראשית
א ב) וְהָאֲרִץ הָיְתָה תְהוֹ וּבְהוּ וְחַשְׁךָ עַל פְּנֵי תְהוֹם, וְנִפְיָא עֵינֵי סְתִימִין, אֶפְתַּח עֵינֵי
מִיָּד (שם א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, בְּתַר דְּאֶתְפְּנִישׁ מִהַאי עֲלָמָא נִשְׁמַתִּיה, מַה
כְּתִיב בֵּיהַ (שם א ט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּן הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה
הַיַּבְשָׁה, בִּיּוֹן דְּאֶסְתַּלְקַת נִשְׁמַתָּא מִנִּיהַ גּוּפָא אֲשֶׁתְּאַרְתַּ (דף קלו ע"ב) יַבְשָׁה, אֶמַרְת לֹון,
רַבְּנִין, מְלִין אֲלִין לֹאוּ אִינוּן אֲלֹא מִהַהוּא עֲלָמָא, אֲזִלְת לְהַהוּא שְׂרָגָא דְהוּא לָהּ סִימְנָא
בֵּיהַ, דְכַד רַבִּי פְרוּסְפָדָאִי הוּא חֵי הוּא שְׂרָגָא מִתְנַעֲנֵעָא וְנִתְרָא בְכַמְהָ נְהוּרִין מְרַקְמִין,
חֲזַתָּה לְנְהוּרָא דְאֶתְחַשְׁבַת, מִיָּד אֶמַרְת, רַבְּנִין רַבְּנִין, אֲבַדְהָ קָא אֶתְאֲבִידַת לִי, וְאֲנָא
בְּעֵינָא לְמִיזַל לְפִשְׁפִּשָׁא בְּגִינָה, אֶמְרוּ וְדַאי הָא אֲשֶׁתְּמוּדְעָאֵת לָהּ, אֲזִלוּ לְאַרְחֵיָהוּ,
וְאִיהִי נִפְקַת לְפָרְשַׁת אוֹרְחִין, וְאֲשֶׁפְּחַת יוֹנָה נִיֻּקְבָא, אֶמַרְת לָהּ יוֹנָה יוֹנָה אֲנָתְ דְּהוּת
שְׁלִיחָא מִהִימְנָא לְמַאֲרָה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ח ח) וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מֵאֲתוֹ, וְאֶתְמַר
בְּדִן (שם יא) וַתָּשֶׁב אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב, תָּבַת לִיהַ בְּשְׁלִיחוּתָהּ, בְּאוּמָאָה עֲלָךְ בְּהַהִיא
יוֹנָה קְדִישָׁא, דְתִיזִיל בְּשְׁלִיחוּת דִּילֵי, וְתִדְעַ אִי בְרִי חֵי אוּ מַת, מִיָּד לְעֵידִין רַמְשָׁא חֲזָרָה
בְּשְׁלִיחוּתָהּ, דְהַכִּי חֲזַרְת לְנַח לְעֵת עָרֵב, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וַתִּבֹּא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת
עָרֵב, וְהוּת מְמַרְשַׁת גְּדַפְהָא, וְחַפְרַת כּוּכָא, מִיָּד יְהַבַת קָלָא וְאֶתְפְּנִשַׁת לְהַהוּא עֲלָמָא.
לְבַתַּר דְּהוּוּ אֲזִלִין בְּאַרְחָא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחַבְרֵוֹי, שְׁאִילוּ לִיהַ, אֲמַאי כְּדִן נִפְיָא יְנוּקָא מִמְעֵי
אַמְיָה אִיהוּ עֵינֵי סְתִימִין, אֶמַר לֹון וְדַאי דְּאִ אִיהוּ רְזָא (שם כז א) וַתִּכְהֶן עֵינֵי מְרַאוֹת,
בְּאֵלִין מְרַאוֹת דְּאַחֲזִיאוּ לִיהַ בְּמַעֵי אַמְיָה פְּמָה נְהוּרִין, פְּמָה דְחָמָא יְחִזְקָאֵל בְּמַרְכָּבָה,
לְכַל יְנוּקָא אַחֲזִיין לִיהַ כְּפּוּם דְרַגְיָה, אַחֲזִיין לִיהַ מֵאַתַּר דְּאִיהוּ נִשְׁמַתִּיה, דְּאִי יִשְׁתַּדַּל
בְּאוּרֵיָתָא וּבְפַקוּדִין, דִּינְהִיר הַהוּא אֶתַר דְּאֶתְנַטְיִלַת נִשְׁמַתִּיהַ, בְּכַמְהָ נִשְׁמַתִּין.

וְאִיהַ נְחַתִּין בְּגִינָה פְּמָה מְרַכְבּוֹת, וְאוּלְפִין לִיהַ כָּל אוּרֵיָתָא, וְאִי אֲשֶׁתְּדַל בְּהַ אֲדַכְּרִי
לִיהַ כָּל מַה דְּהוּוּ אוּלְפִין לִיהַ בְּמַעֵי אַמְיָה, לְבַתַּר אַחֲזִיין לִיהַ גִּיתְנָם, דְּאִם עָבַר עַל
פַּקוּדֵי אוּרֵיָתָא מַהוּ עוֹנְשָׁא דִילִיהַ, פְּמָה דְאַחֲזִיאוּ לִיהַ אַגְרִיָה, לְבַתַּר דְּנִפְיָא מִמְעֵי
אַמְיָה סְתִימִים (דף קלז ע"א) עֵינֵי מְכָל אִינוּן נְהוּרִין, פְּמָה דְאֶתְמַר וַתִּכְהֶן עֵינֵי מְרַאוֹת,
וְאֵלִין תְּהוּ וּבְהוּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וְהָאֲרִץ הָיְתָה תְהוֹ וּבְהוּ וְחַשְׁךָ וְכוּ, וְהַכִּי אִיהוּ
מָאן דְּלֹא אֲשֶׁתְּדַל בְּאוּרֵיָתָא, עֵינֵי סְתִימִים מֵעֲלָמָא דְאֶתִי, בְּתַר דְּאֲשֶׁתְּדַל בְּאוּרֵיָתָא,
מִיָּד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, דִּינְהִרִין לִיהַ בְּנְהוּרָא דְהַהוּא עֲלָמָא, מִיָּד דְּאֲזִיל

לה הוא עלמא, מיך יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, אתפנשת נשמתא לאתר חד, הדא הוא דכתיב (קהלת יב ז) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, וגופא אשתאר יפשה, הדא הוא דכתיב ותראה היפשה, לבתר דאתפנשת נשמתיה, קודשא בריך הוא יימא לשכינתא, תוצא הארץ נפש חיה למינה, מאן חיה אלין חיות הקדש, ונהרין ליה, ונחתין ליה לקבלא ליה, הדא הוא דכתיב (תהלים צא יב) על פנים ישאונה וכו'.

ועוד תוצא הארץ נפש חיה לקבלא ליה, למינה דא בת זוגיה דאתיהיבת ליה ביה הוא עלמא, בהמה גרמש וחיתו ארץ למינה, כמה חיילין ומשריין לקריה, ולבתר אפיק ליה אילנין ועשבין בגנתא דעדן, הדא הוא דכתיב ויאמר אלהים תדשא הארץ וכו', כל מה דאתברי בשית ימי בראשית פלהו מזומן ליה ביה הוא עלמא, בגן עדן עלאה ותתאה.

דבר אחר זה ספר תולדות אדם, דא ספרא דחנוך נער, דעליה אתמר (בראשית ה כב) ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו פי לקח אותו אלהים, ואמאי קארי ליה תולדות אדם, אלא הכא רזא דגלגולא, תולדות אדם אתקרי, דמינה נפק, ואיהו הוה תולדה דיליה, ואמאי אתקרי נער, אלא הכא רזא (איוב לג כה) ישוב לימי עלומיו, כמה דהוה בקדמיתא לעילא, ולבתר נחית ביה הוא דאתמר ביה (בראשית לו ב) והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו, ויבא יוסף את דבתם רעה, מאי דבתם רעה אלא דהוה מגזעא (דף קלז ע"ב) דאלין דאמרו (תהלים ח ה) מה אנוש פי תזכרנו ובן אדם פי תפקדנו ותחסרהו מעט מאלהים, דיהבת ליה כל גנזי שמיא, וכל מפתחן דיליה בידיה, ואשליה בכל דיליה, בגוונא דמלפא דאמר ליוסף (בראשית מא מ) רק הפסא אגדל ממך.

אמר ליה והא עז"א ועזא"ל הוה אלין, אמר ליה והא אחרנין הוה מתפנשין עמיה, אמר ליה רבי אלעזר והא קודשא בריך הוא עד דאתיעץ בחיילין דיליה לא הוה עביד לאדם, דאמר נעשה אדם, אמר ליה לאולפא דרף ארץ לבני נשא, דנטיל רברבא עצה מדזעיר מניה, ולא עוד אלא רזא אחרא אית הכא, למלפא דהוה ליה שליחא מהימנא, והוה בעי למיהב ליה אגריה, אמר לחיילוי אנא בעינא לשלטאה האי שליחא דילי עליכו, בגין דהוה מהימנא, אי אית מאן דידע ביה מלה אחרא ימא, בזמנא דלא אשפח מקטרגא עליה, אמר נעשה אדם.

ותו נעשה אדם, בעינא אדם דיעביד פקודי אורייתא, וישתדל באורייתא, לעבדה ולשמרה, ויהא ליה אגרא טבא, ושולטנו עליכו, ודא איהו (ישעיה ס כא) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, דהא מלאכי עלאי אף על גב דאינון גבורי כח עושי דברו, לא

עבדי גבורה בפולחנא דקודשא בריה הוא, דאינון פלחין בהכרח, ולית לון ערובא דבשרא ויצרא בישא, ובגין דא נעשה אדם, וישלוט בכו, הדא הוא דכתיב (בראשית א כו) וירדו בדגת הים ובעוף השמים וגומר.

ותו נעשה אדם אנא יהיב ביה נשמתא, דכתיב בצלמינו, וכתיב (תהלים לט ז) אך בצלם יתהלך איש, ואתון יהבו ביה רוחא ונפשא, וארעא ארבע יסודין, וידמה לכלא עלאין ותתאין, ומה דרעינא דלהוי שליט וממנא עליכו, אצדיקו דינא דילי, ויהא ברעו דלכון, דאנא אנשי שמי עליה, וחזתמא דילי בידיה, דאיהו חותם הברית, מלאכיא דסטרא ימנא ברכו ליה, ואמרו נעשה ונשמע, הדא הוא דכתיב (שם קג כ) ברכו יהו"ה מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ודא מטטרו"ן, לקבליה יוסף לתתא, ויהו אחרנין דהוו שנאין ליה ואמרו (שם ח ה) מה אנוש פי תזכרנו, ובגין דא ויבא יוסף את דפתם רעה, וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלום, ולא דאינון אלין עז"א ועזא"ל, אלא אינון אחרנין דאתפנשו (ס"א דאתפללו) עמהון.

אמר המגיה זה מצאתי בס"א וטוב לשומו כאן

דבר אחר (בראשית ה א) זה ספר תולדות אדם וכו', זה תרין עשר אנפין, דאתמר בהון (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין לארבעתם, ופני שור וגומר, ופני נשר וגומר, ביום ברא אלהים אדם תיה רביעאה, וצריך לאסתפלגא בהון, באנפין בארבע גוונין דנחרין בהון ארבע חיות, דאתמר בהון (דברים ה ד) פנים בפנים דבר יהו"ה עמכם, ובמשה נאמר (שמות לג יא) ודבר יהו"ה אל משה פנים אל פנים, בתר דאתדרו לאחורא, קודשא בריה הוא תדר לון אחרוי, ודא איהו (שם כג) וראית את אחרי ופני לא יראו, ואלין אינון פנים דנראין ופנים דאינן נראין.

אנפין חזירין בענוה, אינון אנשי חיל, אנפין סומקין בבשת, דאית לון פסופא מן שמיא, אינון יראי אלהים, אנפין ירוקין באורייתא, אינון אנשי אמת, אנפין אוכמין במצוה, דאיהי תפלה דיה, ותפלגין במשכא אוכמא, אינון שנאי בצע, אבל אנפין בלא ענוה ובלא בשת ובלא תורה ומצוה, אינון תהו ובהו וחשך ורוח, דאתמר בהון (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו וכו', דאינון אחרין עלמא לתהו ובהו, אנשי חיל מזרעא דאברהם, דביה שכינתא תתאה, יראי אלהים מזרעא דיצחק, דביה שכינתא עלאה, דהיא אוצרא לחכמה, אנשי אמת מזרעא דיעקב דאתמר ביה (מייכה ז כ) תתן אמת ליעקב, וביה ו' דאיהו תפארת, שנאי בצע מסטרא דדוד דאיהו רגלא רביעאה וביה י', דאתמר ביה בגינה (שמואל א יז יד) ודוד הוא הקטן, האי איהו שמא ההו"י, ובגוונא

אחרא אתפריש לזמנין הוה"י, שכנינתא עלאה ותתאה, עמודא דאמצעייתא בינייהו, ובגוונא אחרא יהו"ה מסטרא (דמשה) דמטטרו"ן, גוונין מתהפכין לשית סרי בשכנינתא כד איהי צריכא לתתאין, ודא איהו דאמרו מארי מתניתין, דבר נש דצריד לברייתא אנפוי משתנין פכרום, דאתהפך לכמה גוונים, ואית הפוכא דגוונים לטב דנהרין בנהורא, ואינון מרקמן מפמה גוונין, וכל האי בגופא, בגוונא (דגינתא) דעדן דאתברי בשמא דיהו"ה.

כל גוונין וציורין דאלין גופין, ואינון בגוונא דנובלת אורה דלעילא גלגל חמה, ועלייהו אתמר פני משה פני חמה ופני יהושע פני לבנה, וכך דיוקנא אית ליה ארבע גוונין, דאית גוונא הוורא סומקא ירוקא אוכמא, נימין אינון פכביא ומלאכביא וממנו דתלין מאנפין כחושבן נימין, וכלהו משמשי לאנפין.

פומא (במדבר יב יח) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות, פה איהו פרזא דכרובים, דאתמר בהון (שמות כה כ) והיו הכרובים פרשי כנפים למעלה, אלין שפון כד אתפתחו אתפתחו באדני"י (יהו"ה), כמה דאת אמר (תהלים נא יז) אדני"י שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

ואמרו מארי מתניתין, כל הכורע כורע בכרוב, וכל הזוקף זוקף בשם יהו"ה, כד איהו כורע כרובים סוככים בכנפיהם, ודא איהו סכוף דסוכה, דאיהו כ"ו ה"ס, וסימנא יהו"ה אדני"י, פרשי כנפים למעלה איהו רמ"ח, כל הזוקף זוקף בשם, בתרין שמהן דאינון אהי"ה יהו"ה, וסימנא י"א י"א, (דברים ו ד) יהו"ה אלהינו יהו"ה אחה, חכמה ובנה עליהו אתמר והיו הכרובים פרשי כנפים למעלה, יהו"ה אחד עליהו אתמר סככים בכנפיהם על הכפרת ואינון ו"ה.

דבר אחר והיו הכרובים, אינון צורת אדם, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, פורשי כנפים למעלה י"ה, סככים בכנפיהם ו"ה, דאינון ארבע גדפין, ועלייהו אתמר (שמות יט ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים, וכרובים תרי שפון, על נס היו עומדים, דא לישנא, וישמע את הקול, קלא דנפיק מגרון, וידבר אליו דבור הפומא, וקלא ודבור תפארת ומלכות, ועשר אמות ארך הקרש, ועליה אתמר (מלאכי ב ו) תורת אמת היתה בפיהו, דא פומא היכל, ועליה אתמר אדני"י שפתי תפתח.

מלגאו מגיה קדש הקדשים ודא לבא, כרובים פנפי ריאה, עליהו אתמר והיו הכרובים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת, דא כפרת הלב, דתמן (משלי כ טז) נר יהו"ה נשמת אדם, ופניהם איש אל אחיו תרין פלין.

בְּלִבָּא דַּאִיהוּ קַדְשׁ הַקְּדָשִׁים אֵית תְּרִי בְּתִי, בְּחַד סַם חַיִּים, וּבְחַד סַם מוֹת דַּאִיהִי
 אִישׁ, כְּהֵנָּא רַבָּא דְּעָאֵל לְקַדְשׁ הַקְּדָשִׁים, אִם זָכָה סַם חַיִּים הָוָה נִפְקָא מִתַּמָּן וְנִהְיָרָא
 בְּאַנְפוּי, וְקָלָא וְדַבּוּר הָוָה נִפְיָק מִתַּמָּן מְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ, וְאִם לֹא זָכָה
 סַם מוֹת הָוָה נִפְיָק מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, וְהוּא קָטִיל לֵיהּ, וּמֵאִי נִיהוּ כְּהֵנָּא בְּגוּפָא,
 אֶלָּא נְשָׁמָה וְרוּחַ וְנַפְשׁ, אֵינּוּן לְקַבֵּל כְּהֵנִים לְוִיִּים וְיִשְׂרָאֵלִים, תְּלַת צְלוֹתֵין לְקַבֵּל תְּלַת
 קַרְבָּנִין, וְאֵינּוּן מֵאֲכָלִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ.

אִם הָוָה עָאֵל בְּשְׂכִינְתָּא דַּאִיהִי סַם חַיִּים, סַם חַיִּים הָוָה נִפְיָק לְקַדְמוּתִיהָ, וְאִם לֹא הָא
 סַם הַמוֹת לְקַבְּלִיהָ, דַּאִיהִי מְרָה אוֹכְמָא, וּמִינָה יְמוֹת בְּרַ נֶשׁ בְּעַנְוִית, וְאִיהִי לְסְטָרָא
 שְׂמָאֵלָא דְּלִבָּא, וְדָא טְחוּל.

בְּנִי אַהֲרֹן רוּחַ וְנַפְשׁ, דַּאֲהֲרֹן אִיהוּ נְשָׁמָה, תְּרִין בְּנֵי נֶצַח וְהוּד, אִם יַעֲלוּן קַרְבָּנָא
 כְּדָקָא יָאוֹת, הָא סַם חַיִּים, וְאִי לֹא הָא סַם מוֹת, דַּאִיהִי מְרָה, אִישׁ זָרָה אוֹקִיד לֹון,
 דְּכַתִּיב (ויקרא י א) וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ זָרָה וְגוֹמֵר, וְתֵצֵא אִישׁ וְגוֹמֵר, אֵינּוּן סְלִיקוּ לָהּ
 מֵאֲתַרְהָא, וְעָאֵלוּ לָהּ קַמֵּי מַלְכָּא לְלִבָּא, וְלֹא הָוָה לְהוּ רְשׁוֹ לְמֵיעָאֵל לְתַמָּן, כְּהֵ קוּדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא נְטִיל דִּינָא בְּהוּן.

שְׂפוּן עַקְיָמִין, לֵית רְשׁוֹ לְכְהֵנָּא לְקַרְבָּא בְּהוּן קַרְבָּנָא, דְּעָאֵל קַדָּם יְהוָה, דַּעֲלִיָּהוּ
 אֲתַמַּר (קהלת א טו) מְעַתָּה לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן וְכוּ', וְכֵן עֵינִין עַקְיָמִין פְּטוּרִין מִן הָרְאָיָה,
 דְּנַחֲשׁ עַקְלָתוֹן תַּמָּן, דַּאִיהוּ נְטִיל נְהוּרִיָּהוּ, וּפּוּמָא אֲטִימָא אֲתַקְרִי טוּמְטוּם, וְאַנְדְּרוּגִינּוּם
 אִיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְּזָכָר וְנִקְבָּה, כְּהֵנָּא דָּא אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ דְּקַלִּיהָ וְדַבּוּרִיהָ כְּהֵנָּא, וּמֵאִן
 דַּאִיהוּ חֲצִי עֶבֶד וְחֲצִי בֶן חוּרִין, חֲצִי עֶבֶד דִּיּוֹקְרַע, וְחֲצִי בֶן חוּרִין דִּיּוֹקְרַע הַטּוֹב,
 כָּל אֲלִין פְּטוּרִין מִן הָרְאָיָה, בְּזַמְנָא דְּנַפְקִין מִן גּוּפָא, נִפְשָׁא דַּאִיהִי כְּהֵנָּא דָּא, לֵית לָהּ
 רְשׁוֹ לְאַסְתַּכְּלָא בְּשְׂכִינְתָּא, וְלֹאֲתַחֲזִיָּא קַדְמָהָא בְּשַׁעַת פְּטִירְתָּהּ מִן גּוּפָא.

פּוּמָא דַּאֲטִימָא בְּדַבּוּר, אֶבֶן דַּאִיהוּ יַצֵּר הָרַע שְׁלִיט עָלָהּ, וְאֲתַקְרִי טוּמְטוּם, כְּהֵנָּא דָּא
 פְּטוּר מִן הָרְאָיָה, דְּנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא כְּהֵנָּא דָּא יִתּוּן בְּגִלְגּוּלָא, עַד דַּאֲתַחֲזִין שְׁלִמִין
 לְאַתְרֵיהוּ כְּמָה דַּאֲתִיְהִיבוּ, כְּמָה דַּאֲתַּ אֲמַר (קהלת יב ז) וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים
 אֲשֶׁר נָתַנָּה, וּמִינָה אוֹלִיפְנָא כָּל וְחוּמַר בְּאַחֲרָנִין דַּאֵינּוּן נִשְׁמַתָּא וְנַפְשָׁא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא
 דְּקָרָא אֲסֵהִיד עֲלִיָּהוּ (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אִ"ל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר.

וּמֵאִן דִּיִּיתִי בְּגִלְגּוּלָא זְמַנָּא קַדְמָהָא אִם יִיתִי חַוּוּרָא, אֲתַקְרִים בֵּיהּ קָרָא (ישעיה א יח) אִם
 יְהִי חַטָּאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשָׁלֹשׁ יָלְבִינּוּ, וּבְמָה יִתְיַדַע בְּרַ נֶשׁ דַּאִיהוּ בְּגִלְגּוּלָא קַדְמָהָא,

אם הוא קליה (דף קלח ע"א) בשבירים או פתרועה, וגופיה ואנפוי תוורין, אם הוא קליה בשבירים איהו מזמנא קדמאה, ואם קליה פתרועה איהו מזמנא תנינא, ואם גופיה ירוקא ואנפוי ירוקין וקליה תקיעה איהו מזמנא תליתאה, ואם הדר לגוניה, קליה פתקיעה וגופיה תוור ואנפוי תוורין, דא איהו פגוניה קדמאה, פמו דאוקמוהו בין דהחמיז דחור לגוניה קדמאה, פגוונא דא בהפוכא לטב, וכן אנפוי סומקין וקליה פשבירים, ואנפוי ירוקין וקליה פתרועה, הא אתתקן.

ועוד אשפחנא, בר נש דכל ציורין דיליה בארע מישר, שקילין בתקלא, ולזמנין שפון אינון עבים, ונפקין מתקונא דציורין ודיוקנין אחרנין, או אינון ארוכין או אינון קצרים, תא חזי ואתה תחזה מפל העם, דא אוקימנא למנדע תקונין אלין, אנשי חיל עיינין, יראי אלהים אודנין, דא הוא דכתיב (חבקוק ג ג) יהו"ה שמעתי שמעה יראתי, אנשי אמת חוטמא, שונאי בצע פומא, אם חוטמא לאו איהו בשוה עם תקונין אחרנין, דעיינין אריכין, ואנפין אריכין, ואודנין אריכין, ופומא אריכא, וחוטמא עבה, תמן אתגליא גלגולא דנפשא, ואם עיינין לא בשוה מאחרנין, תמן אתגליא גלגולא דנשמתא, ואם אודנין לא בשוה, תמן אתגליא גלגולא דרוחא, פומא בגין דאיהי פללא דכלא, אם לאו איהי בשוה, הא אתמר ביה (שמות כ ה) פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים, ואם על ארבע גלגולין לא אתתקנת, אתמר בההיא שעתא (עמוס ב א) ועל ארבעה לא אשיבנו.

וכל נשמתין דאתין תלת זמנין ולא מתתקנין, אתקריאו פושעי ישראל ערב רב, אבל צדיקיא דבכל זמנא דייטון מתתקנין, ייתון עד ארבעה, אפילו עד שתין דור, ודא איהו (קהלת א ד) דור הולך ודור בא, ודא נשמתא דאיהי משה רבינו, פלילא משתין רבוא, ושכינתא עלאה דאיהי נשמת חיים פד שריא במשה, אתחשב ליה פאלו אתא בשתין רבוא, ובגיניה אתמר אנשה אחת ילדה נשים רבוא בכרם אחד.

ואינון מרעין דבני נשא, דאתמר בהון (דברים כח נט) ויחלים רעים, (משלי ג ח) רפאות תהי לשרה, פד אינון ברישא דצדיקיא, אבל פד אינון ברישא דרשיעיא, פנסת ישראל אמרת לגביהו (שיר א ו) אל תראוני שאני שחרחרת, דאלין שריין לון לפתאה לבני נשא, פמה דהו מפתה לישראל בעגלא בשית שעתין, דא הוא דכתיב (שמות לב א) וירא העם פי ביש משה, הא אוקמוה בשית שעתין עבדו ית עגלא, בין שש לשבע, אפרישו בין עמודא דאמצעייתא לשבע, דגופא ושכינתא, ובגין דא מני קודשא בריה הוא לאפרשא לון משבע, דא הוא דכתיב (שם יב טו) אך ביום הראשון, אך חלק

בין שית לשבע, בגין דא אמרה כנסת ישראל (שיר א) שישזפתני השמש, שיש זפתני השמש, דאסתלק מני ו' דאיהו השמש, דנהיר בשית תיבין דאינון (דברים ו ד) שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד, והא אתמר. (עד כאן ההג"ה מספרים אחרים).

דבר אחר זה ספר תולדות אדם, אמר רבי שמעון, זה ספר דא צדיק חי עלמין, דאיהו אפיק תולדין, זה ספר ודאי ולא אחרא, ואינון תולדות אדם, ההוא דאתמר ביה (ישעיה מד ג) פתפאת אדם לשבת בית, מאן בית דיליה, דא שכנתא, ורעיא מהימנא אנת הוא בדיוקניה, ולך חילא לאסתכלא בדיוקניו דבני נשא, בציורין דההוא דאתמר ביה (בראשית ה א) בדרמות אלהים ברא אותו, דכל ציורין דבני נשא אינון רשימין בכרסיא, ובגין דכל פרסיא ומרפבתא דאנת זקינא, אנת אית לך חילא לאסתכלא, בגין כד ואתה תחזה מפל העם וגומר.

ויחי (ד קלח ע"ב) אדם שלשים ומאת שנה וילד בדרמותו כצלמו ויקרא את שמו שנת (בראשית ה ג), ש תלת חיוון דמרפבתא, ת איהי (משלי כ כח) נר יהו"ה נשמת אדם, דאתמר בה (יחזקאל א י) ודרמות פניהם פני אדם, ודא איהו וילד בדרמותו כצלמו. ויהיו כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלשים שנה וימות, מאי וימות, אלא כל יומין דהוה חי הוה תשע מאות ותלתין שנין, ושאר שנין בתוספת הוה מית. ושבעין דחסרו מאלה, יתב לדוד משנאי, בגין דהוה עתיד לאשלמא לון ביה, והכא רזא דפורקנא.

עשר דרין הוו מאדם ועד נח, (בראשית ה כח) ויחי למך שתיים ושמנים שנה ומאת שנה וילד בן ויקרא את שמו נח, לאמר זה ינחמנו מפעשינו ומעצבון ידינו, ואמאי דבקדמיתא הוו טרחין בגלגולין, עד דאתא נח דאיהו שבת, וביה נחו פלהו, וביה אתיישבו, ואפיק לון לעלם.

אמר רבי אלעזר אמאי הוו קדמאין חיינ יומין סגיאין, כגון אדם דאתמר ביה ויחי אדם תשע מאות שנה ושלשים שנה, ונח תשע מאות וחמשים שנה, וכן פלהו דרין עד נח הוו חיינ שנין סגיאין, ומאברהם (נ"א ומנח) ואילך הוו מתמעטין בשנין, אמר ליה ברי, רבוי שנין ואריכו דיומין אינון מאריד אנפין, ומעוטא דיומין ושנין מזעיר אנפין, ובגין דא באברהם אתמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' זעירא. ברוך יהו"ה לעולם אמן ואמן. (ד קלט ע"א). (אמר המגיה אלו התקונים מצאתי בספר אחר כתובים מאחד ועשרים תקונים ולהלאה, ולמען לא ימצא זה החבור נעדר מאלו המרגליות יקרות וטובות, גמרתי אומר לשים בעט ברזל ועופרת את שרשרות העבותות על המשבצות, ומצא מין את מינו ונעור).

תקונת תניינא

(זהו תקון כ"ב וכ"ג).

בראשית פרא אלהי"ם, פראשית פרא"א תי"ש, דא אילוי דיצחק. פראשית תמן א"ש לעולה דיצחק, ורזא דמלה (ועל אלין תלת גלגולין אתמר (שיר ז ב) מה יפן פעמיך בנעלים בת נדיב, (רות ד ד) וזאת לפניך דא אימא עלאה עלמא דאתי, דבר אחר לגביה צריך חליצה, והדא הוא דכתיב (שמות ג ה) של נעליך וגומר, ואם לאו לית לון רשו לרווחא רמתאה (נ"א לרוחא דמיתא) לסלקא לעלמא דאתי, ובגין דאיהי יום תפפורים אסיר בנעילת הסנדל), (בראשית כב ז) הנה האיש והעצים ואיה הששה לעלה, נפק קלא ואמר משית יומי פראשית אתברי לעקדה דיצחק.

בגין דלא אית קרבן דבטיל מותנא פעקדה דיצחק, דאתמר ביה (שם) ויעקוד את יצחק בנו, אתקשר מדת הדין (מלאך המות) ואתעקד לעילא, ולא הוה ליה רשו לקרבא לבי דינא רברבא דאיהו גבורה, לתבעא דינא, ועקדה דנא מועילה לגלותא, דהוה עתיד לאתקטלא משיח בן יוסף, וקלא נפיק מההוא זמנא (שם) אל תעש לו מאומה (שם יב), בגין דאתגברו רחמי על דינא, ורזא דמלה (תהלים צח א) הושיעה לו ימינו, ולבתר זרוע קדשו, דגבר ימינא על שמאלא.

כד אתגבר טפה דדכורא על טפה דנוקבא איהו בן, רחמי איהו ודאי, אבל כד אתגבר טפה דנוקבא על דכורא, בת איהי ודינא איהי, ורזא דמלה דכורא שליט על נוקבא גרים דשליט ימינא על שמאלא, ויפקון ישראל ברחמי ולא בדינא, ודא איהו (תהלים קיז ב) כי גבר עלינו חסדו, ורזא דמלה (ישעיה טו ז) בטרם יבא חבל לה והמליטה זכר.

ובשמא דקודשא בריך הוא, יהו"ה רחמי, אדנ"י דינא, כד שליט יהו"ה על אדנ"י יאהדונה"י רחמי איהו, וכד שליט אדנ"י על יהו"ה אידהנוי"ה דינא איהו, ורזא דמלה (שם מ י) אדנ"י אלהי"ם בחזק יבא, בתקיפו דדינא, ובדא עקדה דיצחק דאתעקד קמי אבוי, ומסר גרמיה למיתה בגין דישזיב משיח וישראל דלא ימותון, ולא עוד אלא דאפילו אי ישראל להו עברין בגלותא, על שפיכות דמים וגלוי עריות ועבודה זרה, זכות אבהן יגן עליהון משרפה הרג וחק, בגין דאברהם נתנסה בנורא, ויצחק בספינא, ויעקב בגלותא, זכות אבהן יהא מגין עליהון.

ועוד נסיונא דתלת אבהן מעידין, דלא עבר אדם דאיהו ישראל על תלת פקודין אלין, דמני לון (ליה) קודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב (בראשית ב טז) ויצו יהו"ה אלהי"ם

על האדם, ויצו דא עבודה זרה, לאמר דא גלוי עריות, על האדם דא שפיות דמים, הנשמתא דאדם עאלת בגלגולא דאברהם, ואם איהו עבד עבודה זרה, פד עאל בגנרא הוה אתוקה, הדיא הוא דכתיב (דברים ז כה) פסילי אליהם תשרפון באש.

דאש אית ליה תלת גוונין, תנור וירוק ואוכם, ורביעאה תכלת, ואינון דבקין בגחלת דאיהו סומקא הא חמשה, פחשפן ה (חמש) דאיהי אמונה דקודשא בריה הוא דאיהו ו', דאתלבש בחמש גוונין ונהיר בהון, וביה סלקין גוונין דאינון פליין ביה, והיא סליקת בהון לגבי ו', הדיא הוא דכתיב (ויקרא ו ב) היא העולה, וכד סלקין תרין דאינון ו' ה' בקרבנא, נחתין תרין מלעילא דאינון י"ה, (דף קלט ע"ב) ומתקרבין אתוון ומתייחדין ומתקשרין דא בדיא, ודיא איהו רזא דקרנא.

ורזא דמלה (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו, סלקין תרין באשא, ונחתין תרין. ואשתוב אברהם בשמא דיהו"ה, דאף על גב דאית ארבע מלאכים דאינון ממין דשמא קדישא, לא בעי קודשא בריה הוא לאשתדלא באברהם לשובא ליה אלא איהו ממש, בגין דקני על שמייה, וביה אתלבן אדם הראשון דאיהו ישראל, דלא עבר על ויצו דאיהו עבודה זרה, לבתר אתלבש ביצחק ואצטריף ואמר (בראשית כב יב) אל תעש לו מאומה, דההוא דאצטריף ביה לא עבד מדעם, דלא עבר על שפיות דמים, וכן יעקב אתגלגל ביה, פד נחת לגלותא דמצרים (דחוצה לארץ) דדחיל דלא הוה סליק, בההוא זמנא אמר ליה קודשא בריה הוא (שם מו ג) אל תירא מרדה מצרימה וגומר, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה.

תקונא תליתאה

(זהו תקון כ"ד).

בראשית תמן אר"י דקרנא, דהוה נחית בקרבנא בדיקנא דארי אכיל קרבניו, ודיא איהו קדמאה לחיוון דהוה אכלי קרבניו. אמר ליה רבי אלעזר ואמאי הוה נחתין חיוון למיכל קרבניו, אמר ליה ברי ארבע חיוון אינון בכרסיא, אריה שור נשר אדם, ובגנפא דבר נש ארבע יסודי, דממין עלייהו ארבע חיוון, דנפש פליא בהון, ובגין דא פרנסה דנפשא מאלין ארבע, פד חאב בר נש בארבע יסודי דיליה פאלו חאב בנפשא, הדיא הוא דכתיב (במדבר ו יא) מאשר חטא על הנפש, ובההוא זמנא אתפרש מיא מאשא ורוחא מעפרא.

דמעפרא נפקין זרעין דאינון פרנסה דאדם, ומפני חיוון דאינון פרנסה דארי,
ומאשא בעירין דאינון פרנסה דשור, ומרוחא עופין דאינון פרנסה דנשר, וכד חב
בהון אתפרשן יסודין ואית בהון מחלוקת דאיהו פרודא, וסליק שם יהו"ה מניהו,
ועאל יצר הרע דאיהו סמא"ל שטן, דיהו"ה לא שריא בפרודא, ורזא דמלה (הושע י ב)
חלק לבם עתה יאשמו, ובגין דא צריך קרבנא מאלין מינין דחב בהון, לקרבא בהון,
אינון ארבע יסודין דאית בהון פרודא, ובההוא זמנא דמתקרבין יסודין דא לגבי
דא, מיד נחית קודשא בריך הוא עלייהו וברח שטן, ואי לא ברח הא אשא דקרבנא
אוקיד ליה, הדיא הוא דכתיב (ויקרא ו ה) והאש על המזבח תוקד בו.

ורזא דקרבנין (איוב יא) עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסוככני, עור איהו לבושא
דאדם, הדיא הוא דכתיב (בראשית ג כא) ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור
וילבישם, אם זכה פתנות אור מרקמן מפקודין דעשה, דאגרא דלהון לעלמא דאתי
דאיהו אור הגנוז לצדיקיא, ואם לא זכה משכא דחויא דכליל ארבע יסודין, דתמן
רשימין פקודין דלא תעשה דעבר בר נש עלייהו, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין
עונותיו של אדם חקוקים לו על עצמותיו, וקריבו דמשכא דאדם פקודין דעשה,
דאינון קריבו דאתון דשמא דקודשא בריך הוא.

ועלייהו אתמר (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם קרבן, מכם ודאי, לאפקא משכא דחויא
דביה מרקמין פקודין דלא תעשה, ואדם דעבר עלייהו אתמר ביה (תהלים קמד ד) אדם
להבל דמה ימיו כצל עובר, (במדבר יט יד) אדם כי ימות באהל, פי ימות ודאי, ודא איהו
קריבו דקרבנא דעשו יצר הרע, דאתמר ביה (בראשית כז לא) יקם אבי ויאכל מציד בנו.
בשר איהו שבר מן שברים, ואיהו סומק, מסטרא דחיה דאיהו שור, בשר חי בשר
טהור, ואית (ד קמ ע"א) אחרא דבשר בשדה טריפה דשריא ביה רוח הטומאה, מלאך
המות דרכיב על קרנוי שור מועד בשר טמא.